Kempen pilihan raya bermula selepas hari penamaan calon.

Elemen tarik pengundi pilih pemimpin

Kempen, manifesto menarik dan kredibiliti calon antara faktor tentukan kemenangan

DR HASNAH HUSSIN
hasnah@ump.edu.my

Pilihan raya adalah elemen penting dalam sistem demokrasi. Asas pilihan raya adalah untuk membentuk kerajaan serta pengisian kemerdekaan sesebuah negara. Pilihan raya memberikan peluang kepada rakyat sesebuah negara untuk memilih pemimpin yang pada pendapat mereka boleh menjaga kepentingan rakyat dan maruah negara.

Dari segi sejarah, peruntukan untuk mengadakan pilihan raya termaktub dalam Perjanjian Persekutuan 1948 yang telah menjanjikan pilihan raya kepada Tanah Melayu pada waktu itu yang masih lagi berada di bawah penjajahan British. Pilihan raya paling awal pernah diadakan ialah pilihan raya pada peringkat perbandaran. Ia diadakan selepas Akta Majlis Berkuasa Tempatan diluluskan pada akhir 1950.

Pilihan Raya Bandaran 1951 diadakan buat kali pertama di Pulau Pinang. Pilihan raya itu dikatakan suatu tindakan awal oleh pihak British untuk menyerahkan kuasa dan kerajaan sendiri kepada Tanah Melayu secara berperingkat-peringkat. Pilihan raya peringkat bandaran itu juga dibaratkan sebagai landasan untuk memberi pengalaman berpolitik kepada seluruh penduduk Tanah Melayu sebelum diadakan pilihan raya negeri dan persekutuan untuk membentuk kerajaan sendiri.

Seterusnya, Pilihan Raya Bandaran Kuala Lumpur diadakan pada Februari 1952. Pilihan raya itu juga memberikan pengalaman yang sangat bermakna kepada negara ini. Bagi sebuah negara dengan masyarakat majmuk, pilihan raya itu memyaksikan satu pembentukan kerjasama politik di antara parti berasaskan kaum di Tanah Melayu dan melahirkan kejayaan paling besar dalam pilihan raya di Asia Tenggara pada waktu itu.

Pilihan Raya Persekutuan yang pertama

Kerjasama antara UMNO dengan MCA dalam Pilihan Raya Bandaran Kuala Lumpur itu membuka ruang untuk penggabungan lebih luas parti berasaskan kaum lain selepas itu. Ini dapat disaksikan pada 27 Julai 1955 apabila Pilihan Raya Persekutuan yang pertama di Tanah Melayu diadakan.

Antara parti yang mengambil bahagian dalam pilihan raya itu ialah Parti Perikatan yang terdiri daripada UMNO, MCA dan MIC. Pada pilihan raya itu, Parti Perikatan bertanding di semua 52 kawasan pilihan raya. Parti Negara di bawah pimpinan Datuk Onn Jaafar mengemukakan 33 calon, manakala Parti PAS pula 11 calon. Parti lain yang turut mengambil bahagian ialah Parti Buruh, Parti Kemajuan Perak (kemudian menjadi Parti Kemajuan Rakyat), Pertubuhan Kebangsaan Perak dan Pertubuhan Melayu.

Manifesto yang digunakan oleh Parti Perikatan ialah untuk mencapai kemerdekaan dalam masa empat tahun, mewajibkan pendidikan kepada semua kaum, menjadikan perkhidmatan awam bercorak tempatan, menjaga hak asasi manusia serta melindungi hak Raja-Raja Melayu sebagai Raja Berperlembagaan.

Dalam pilihan raya itu, Parti Perikatan memenangi 51 daripada 52 kerusi yang dipertandingkan manakala satu kerusi lagi dimenangi PAS. Berikutan itu, Parti Perikatan diberi mandat untuk membentuk kerajaan yang diterajui Tunku Abdul Rahman.

Berikutan kemenangan besar Parti Perikatan dalam pilihan raya itu, Pemuda UMNO mendesak Tunku Abdul Rahman agar membincangkan kemerdekaan Tanah Melayu dengan kerajaan British. Tunku menyampaikan hasrat rakyat negara ini untuk menuntut kemerdekaan dan selepas melalui beberapa siri rundingan akhirnya Tanah Melayu mencapai kemerdekaan pada 31 Ogos 1957.

Mungkin masih ramai dalam kalangan kita yang tidak mengambil peduli mengenai pilihan raya dan tidak tahu mengenai proses pilihan raya. Apa yang menjadi persoalan kini ialah sejauh manakah pembabitan rakyat dalam proses pilihan raya di Malaysia. Apakah yang rakyat mahukan daripada pemerintah yang dipilih nanti?

Antara elemen yang menjadi tarikan untuk pengundi memilih wakil mereka bagi membentuk kerajaan ialah kempen pilihan raya. Biasanya setiap parti yang bertanding akan melakukan kempen sebaik mungkin untuk menarik perhatian pengundi. Melalui kempen dijalankan, ada parti yang turut memberikan sagu hati kepada rakyat.

Hadiah ketika kempen

Ini adalah perkara biasa kerana dewasa kini amat sukar untuk menarik perhatian orang ramai jika tiada sebarang hadiah atau pemberian. Fenomena ini seakan menjadi satu kebiasaan kerana pada majlis kahwin pun mesti akan ada sagu hati atau hadiah iringan daripada tuan rumah atau pengantin. Justeru, pemberian hadiah ketika kempen pilihan raya umpama satu tarikan dan bukan satu kesalahan.

Perkara seterusnya yang mempengaruhi pengundi ialah sejarah lampau atau jasa parti yang meninggalkan kesan mendalam terhadap rakyat. Justeru, sesuatu parti itu perlu melaksanakan sebaik mungkin apa yang dijanjikan kepada rakyat pada pilihan raya lalu. Dalam hal ini, rakyat menjadi saksi kepada jasa yang dilakukan sesuatu parti.

Pengundi juga akan mudah tertarik dengan manifesto atau janji parti yang terarah kepada penyelesaian masalah yang dihadapi mereka. Justeru, parti yang bertanding perlu tahu dan membuat sedikit penyelidikan mengenai apakah yang rakyat mahukan daripada kerajaan. Kesilapan merencana janji pilihan raya akan memberi kesan kepada undi yang diperoleh. Sesuatu parti tidak boleh menaburkan janji kosong jika mahu mengekalkan sokongan.

> *"Parti yang bertanding perlu tahu dan membuat sedikit penyelidikan mengenai apakah yang rakyat mahukan daripada kerajaan.* ***Kesilapan merencana janji pilihan raya akan memberi kesan kepada undi yang diperoleh"***

Selain itu, peranan individu juga sangat penting. Dalam hal ini, sesuatu parti politik itu perlu bijak meletakkan individu yang berpengaruh, disegani, dikenali dan mudah didekati rakyat. Parti politik tidak boleh meletakkan sembarangan calon kerana kredibiliti seseorang itu sangat diambil kira, termasuk sejarah lampaunya.

Perjuangan parti

Elemen terakhir yang menjadi tarikan kepada pengundi adalah perjuangan sesebuah parti. Kini, ramai rakyat yang celik huruf dan celik politik. Justeru, mereka akan memilih parti yang berupaya memperjuangkan isu berkaitan kepentingan mereka. Justeru, parti politik tidak boleh mengutarakan perjuangan semata-mata, tetapi tidak mempraktikkannya.

Penulis
ialah Pensyarah Kanan Pusat Bahasa Moden & Sains Kemanusiaan, Universiti Malaysia Pahang